

TELEGRAFUL ROMÂNUL

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbii la expediția poștei, prețurile la 3 r. poșta cu bani și prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețurile prenumerării pentru Săbii este pe an 7 fl. v. n. și pe jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 98.

ANUL XXIII.

Săbii 11/23 Decembre 1875.

În celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8 fl. și pe jumătate de an 4 fl. v. n. Pentru principitate și țări străine pe an 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia dată cu 7 cr. și pentru a doua dată cu 5 1/2 cr. și pentru a treia dată cu 3 1/2 cr. v. n.

Revista politica.

Ne aducem bine aminte de fierberea ce domnia în adunarea națională română din București pe timpul, cându se puse la discuțiune convențiunea comercială încheiată între Români și monarhia noastră. Opozițiunea din camera României dechiară acestu tratat de unu actu de tradare națională. Ea nu vedea într'ensulu decâtu desavantajie politice și economice.

În zilele trecute convențiunea comercială se puse la discuțiune și în parlamentul ungurescu din Pest și s'a acceptat de basă la desbaterea speciale, care a urmatu ce-va mai târziu, pentruca traducerea convențiunii de pre limbă franceză în limbă magiara fiindu defectuoasă comisiunea centrală fu însărcinată a corige proiectulu.

Amu disu, ca convențiunea s'a primitu în desbaterea generală și astfelu temerile despre o respingere a convențiunii au disparut. S'au auditu inse în decursulu discuțiunii generale voci energice, cari nu voiau să scie de proiectulu convențiunii, pentruca acest'a, după parerea deputatilor din stânga estrema, e foarte dăunătoare pentru agricultorii Ungariei. Cerealele României facu concurența celor unguresci. Pentru acceptarea proiectulu au votat partidul guvernamental, deputatii croati, români și sasi. Stânga estrema, doi deputati din opozițiunea drepte (ceilalti membri din partidul lui Sennyey s'au abținut de la votu) și vre-o câți-va guvernamentalisti au votat contra primirei. O împregiurare merita să o relevăm încă. Din partidul guvernului au lipsit la votare 50—60 membri, despre cari „P. Napló“ dice, ca ei nepotendu-se împacă în conștiința lor cu o convențiune dăunătoare intereselor materiale ale țării, iera de alta parte nepotendu scapa în altu mod de presiunea și dictatură constituțională a lui Tisza au absentat de la ședința.

„P. N.“ vede în portarea acestor 50—60 dep. simptome de disoluțiune a partidei liberali și nascerea unei partide parlamentare fără nume, care se va opune la toate.

În cercurile comerciantilor din Viena convențiunea comercială încheiată cu Români a intepina multa desaprobară. În reuniunea comercială s'a adus concluziunea, ca să se substerna senatului imperialu o petitiune, în care se arată desavantajulu ce suferă comerțul de esportu austro-ungar prin vămile cele mari acordate României relativu la importulu unor articuli, și se îndigetăza la restricțiunile art. 1 și 4 din convențiunea comercială.

Din manifestatiunile aceste se vede lamuritu, câtu de favorabilă e convențiunea acest'a României, căci de o parte Români a obținut unu succesu politicu recunoscându-i-se de către o putere mare dreptulu dealmintrea incontestabilu de a încheia directu tratate internaționale și a se emancipa de influința otomană, de alta parte inse statulu român și-a scutit șembelele din care se va dezvoltă industria națională. Fostulu ministru Boerescu se poate felicita de acestu resultatu favorabilu al osteneleloru sele patriotice.

Ciangaii magiari au substernut în Septembrie a. e. parlamentulu un-

gurescu o petitiune, prin care ceru, că dietă să reguleze printr'o lege speciale controversă de dreptu între densii și cetatea Brașovului pentru o posesiune de padure. La 18 Decembre comisiunea propuse, că petitiunea ciangailor să se transpuna ministru-lui de justitiă, őr Zzedényi, care a datu petitiunea în numele ciangailor adăuse la propunerea comisiunii, că ministru de justitiă să substerna proiectulu de lege relativu la ciangai încă în sesiunea acest'a. Propunerea se primi cu aplause după ce ministru dechiară ca proiectulu în cestiune e déjà gat'a.

Totu în ședința dela 18 Decembre Zzedényi prezentă alta petitiune a ciangailor, prin care acest'a ceru separarea lor din sinulu bisericii augsburgice. Ministru Trefort dechiară, ca afacerea acest'a e regulată; comunele respective voru forma unu senioratu deosebitu.

Confratii nostri sasi dau unu tipetu de dorere asupra acestor intepări la cari densii nu s'au asteptat. Într'unu statu de dreptu, dicu densii, nu s'a mai pomenit, că legislațiunea sa se mestece în procesele ce suntu încă pendinte la judecatorie. Ei s'au aducut aminte și de controversă comunelor române pentru dominiulu Talmaciului care încă se va regula printr'o lege speciale ce n'a urmatu încă. Unu tipetu de indignatiune, dice „Tageblatt“ de aici, a strabatut Sachsenlandulu pe timpul acel'a, ba chiar unu ministru de justitiă ungurescu a numit, firesce numai între patru ochi, acelu amestec alu parlamentulu în justitiă o infamie.

După notiunile ce le au sasi despre dreptu firesce ca o regulare a proprietății urbariale prin parlamentu într'unu modu și o proporțiune cum nu le place lor, e o nedreptate strigătoare la ceru, dară cându parlamentulu aru regulă controversesele aceste pe placulu domnilor burocrati, atunci ei s'ar multimi și cu acest'a legislatură specială, pe care o combatu.

Noi din partene asteptăm că parlamentulu ung. între alte să nu întârzie nici cu proiectulu specialu relativu la dominiulu inprocesat de comunele române, a căroru proprietate e usurpata atâti seculi de nise burocrati indrasneti și fără nice unu simțiu de dreptate pentru conlocuitorii lor.

Remaniere în cartă Europei.

Amu facutu alusiune în mai multe rânduri dice „Independance belge“, la nise șgomote culese de unu din corespondenții nostri din Paris și cari se raporta la nise combinațiuni diplomatice foarte importante și foarte vaste cari aru fi facendu de câtu-va tempu subjectu nu de negociațiuni, nici chiaru de debateri, ci de sugestiuni oficiose între cancelariile unor puteri mari. Aceste șgomote avu unu caracteru pré gravu și în același tempu ne paréu tórte putieniu aproape de adeveru că se luăm imediatu responsabilitatea dărei lor la lumina. Dară corespondentulu nostru insistă în ele și elu nu e omu să ne dea înformațiuni de acestă ordine fără să se fi asigurat mai dinainte, din isvóre serioșe, deca au ce-va mai multu și mai putieniu fundatu. Noi încă nu credem, dară rezervă trebuie să înce-

teze, în parte celu putieniu, căci nu credem necesaru a intra în tóte detaliile ce ne suntu procurate. N'arum fi vorbă de nimicu mai putieniu de câtu de o remaniere complectă a stărei teritoriale a Europei, destinată a resolvă dintr'o singura dată tóte cestiunile ce implica o amerintiare séu unu pericolu pentru pacea generală. Din cancelariă rusă aru fi plecatu inițiativă acestei sugestiuni, care aru tinde, spre a indica lucrurile grosso modo, a dá Constantinopolea Rusiei, Egiptulu Angliei, provinciile germane a Austriei Germaniei, provinciile slave a Turciei Austriei; Franța, că compensatiune, aru reintra în posesiunea Alsatiei și a Lorenei, chiaru cu o rectificare de frontieră, să ne grabim de a adaogi, nu în oerimentulu Belgiei.

Nu spunem ca în tóte aceste este unu scopu actualmente urmarit și facendu unu obiectu de propuneri precise cari trebuie să se ia ad literam; nu credem macaru ca este cea mai mica probabilitate că să se deschida curendu o negociațiune practică pre nise combinațiuni ce par mai multu a apartinen domeniulu chimereilor. Póte ca nu suntu decâtu ecoulu unor conversatiuni intime între cutare și cutare omu de statu, conversatiuni în cari imaginațiunea aru fi luat o parte ce nu o capeta în relațiunile diplomatice ordinare. Dară ceea ce e sigur și ceea ce a finit prin a ne face să atingem acestu subiectu delicatu e ca aceste șgomote au cursu în cercurile politice cele mai apropiate de sferele oficiale.

Apoi nu numai dela Paris ne șosescu informațiuni neasteptate asupra miscarilor unei părți a diplomatiei europene. Ni se comunica în același tempu din Romă ca legatiune austro-ungara de acolo face silintie serioșe spre a trage pre Italia într'o alianță cu Germaniă și cu Austriă în vederea cestiunii orientului; și din St.-Petersburg ni se raportăza ca se compétéza pre șosirea arhiducelui Albrecht de Austriă, chiamatu în capitală rusă prin șerbarea ș-tului George, spre a se pune sigiliulu pre întelegerea țiarului cu imperatorulu Franciscu Iosefu în privința evenimentelor din peninsula balcanilor.

Tóte aceste suntu foarte contradictorie negresitu, și noi nu întelegem, încă odata, a dá dreptu lucruri sigure séu chiaru aproape de adeveru aceste diferite versiuni. Dară ele emanăza tóte din șorginti ce trebnie să ne inspire incredere și suntu celu putieniu indiculu unei lucrări diplomatice latente a cărei scopu precisu nu apare lamuritu, dară a cărei esistență, tinda la o remaniere teritorială séu la o preparare de alianție nouă, nu pare contestabilă. Ne a parutu interesantu și necesaru, cu tóte indoielile séu șervele noastre deasupra ore-căroru puncte, tóta incredulitatea noastră pentru alte, să le șemnalăm atențiunii lumii politice. „V. C.“

Orestia în 15 Decembre 1875.

Axente Severu s'a alesu de deputatu la Budapeșta, în șcaunulu Orestiei, cerculu de alegere Romosu, séu a comunităților șasesci, în 13 Decembre 1875.

Fericiti suntu cei curati la votisare, ca aceloră e bucuria morală și liniscea conștiinței.

După ce Laurianu Bercianu no-

tariulu comunalu din Vaideiu, că deputatu, — alesu spre salvarea onórei naționale, în contra corupțiunii, — conformu declarațiunii sele, date, — că unu omu de parolă, și de cuventu, — a depus mandatulu în mânilor competente a mandantilor; s'a facutu în 13 Dec. 1875 în cerculu de alegere Romosu, în șcaunulu Orestiei, alta alegere.

La alegerea ast'a dintre 180 de alegatori au votat pentru Axente Severu 65 pentru contele Albertu Aponi 50.

Ore cum s'a intepat alegerea ast'a pre lângă passivitatea declarată? Ce felu de factori au conlucrat la ea?

Eata asiă:

Că candidati au pasit urmatorii:

1. Contele Albertu Aponi, o persoană, în șcaunulu Orestiei, mai alesu alegatorilor, de totu necunoscutu. Acest'a a lucratu prin agentulu seu Acatiu Barsai din Vintii de josu, deputatu dietalu, și prin alti subagenti tomniti.

Candidatulu nici nu s'a prezentat în persoană înainte alegatorilor, — programă densulu, nu s'a aretat nu s'a spus, nu s'a cetit necaire publice la alegatori ci numai prin ștrase diferite un'a de alt'a, cerculă pre sub ascunsu, în secretu, pre la alegatori.

Acatiu Barsai că agentulu generalu alu lui Aponi a venit la Orestia cu mai multe dile înainte de diu'a a legerei, dară la Romosu, la locul de alegere nu s'a dusu în persoană, ci s'a incredintiatu subagentiloru sei.

2. Emericu Miksits, unu profesor și alegatoriu din Bud'a unu omu necunoscutu, și nepomenit până atunci înainte alegatorilor. Acest'a a venit cu mai multe dile înainte de diu'a a legerei în persoană la Orestia. Acest'a se da de șerbu nascutu, dară de magyar polgár, adeca acum de un-guru facutu.

3. Komocsi Lajos redactoru dela diariulu ungurescu „Kelet Népe“ din Budapeșta.

4. Sigismundu Pap, alias Zsiga Bacs, elu care a mai fostu deputatu dela Naseudu, alesu cu 2 voturi.

5. Axente Severu. Acest'a nu a pasit insuși că candidatu, ci numai în urm'a provocării alegatorilor s'a declarat, ca primesce candidatură. În persoană nu a venit înainte alegatorilor; nice nu s'a pofitit, fiindu cunoscutu. —

Komocsi Lajos, și Sigismundu Pap au pasit că candidati prin epistole tramise, în cari si-au șocoperit și marturisit programă séu credeulu politicu.

Apromisiunea séu programă lui Sigismundu Pap a fostu, cumca densulu va fi pasivu, și nu va intra în dieta, până cându nu va fi pusa la ordinea dilei causă fundulu regescu; și atunci va vorbi conformu dorințelor românilor; — cu alte cuvinte vorbindu curatu; atunci densulu va tiené nise vorbiri, partim de slujbă, fatia cu alegatorii, — apoi: cetera greca.

Programele lui Komocsi și a lui Miksits erau identice în cuprinsulu lor meritoricu. Amendou programe apromiteau, cumca candidatii respectivi, decavoru fi alesi, voru aperi interesele și dorințele românilor, încatu aceste nu voru fi contrarie cu interesele comune ale statulu, a națiunii unguresci, și cu prerogativele unguresci. Voru lucră după puterea lor, pentru

libertatea limbii române în școlile românești, în bisericile românești, în comunitățile românești.

Diferența formală între programele amendouă a lui Miksits și a lui Komocsi a fost numai în stilul fiindu a lui Komocsi scurta generală — apoi a lui Miksits lungă specială.

Programele acestea amendouă împartasite de presedintele clubului prot'a Popoviciu, conferinței alegătorilor în 11/12 1875, s'au declarat din partea conferinței, de o batjocurare fatia cu românii, și amendoi competenți ignorati.

În conferința ținută în 11/12 1875 de vr'o 20 alegători în Orestia, eră întrebarea de activitate sau pasivitate, fatia cu alegerea următoare.

Toti, fără excepție se declarau pentru pasivitate.

Înse totuși intra pasivității declarati eră o osebire, și o contrarietate mare în privința motivelor, și în privința modalității, a ținerei, a procedurii pasive.

Unii se declarau de pasivisti absoluți, adică asiă, ca să se abțină de la votare, și să nu meargă la locul de alegere. Aponistii, cari atunci încă nu erau demascati, ei lucrau pe subțu ascunsu, până în ziua de alege, unde s'au arătat 50 la număr — erau tare pentru pasivitatea absolută, adică că se nu meargă nime la locul de alegere, și se nu voteze.

Alții s'au declarat de pasivisti absoluți numai pentru cazul acelu, deca nu s'aru prezentă nice unu alegătoriu la locul de alegere, și s'aru abținerea totii alegătorii de la votare; pentruca numai asiă aru pute urmă rezultatul dorit al pasivității absolute adevărate.

Înse o astu-feliu de pasivitate, din praca, s'a știut cu siguranță de imposibilă; pentruca alegătorii nu sunt totii de români, și apoi chiar dintr'români sunt nu numai unii putieni, ci mulți, cari abuză cu pasivitatea, lucrându pe subțu ascunsu prin alții; și asiă aru lucră numai unu sau doi, că la *Mercurea* și *Naseudu* în numele și în contr'a tuturor celorlalți.

FOCISIORA.

Bas'a geografica a istoriei romanilor.

(Cursu de introducere în istoria romanilor ținut la universitatea de Iași.)

Numele de românu se da astăzi, celu putienilor de scriitorii nostri, unui întinsu neam de oameni ce locuiesc atâtu în țările de la Dunarea de jos, câtu și în peninsula Balcanului, bă chiar și pe malurile nordice ale Adriaticii în Istria de astăzi.

Acestu nume este acelu pre care poporele arătate și lu d'au și e însăși; românu 'și zicea Moldovanulu, românu locuitorulu din Maramuresiu, și celu dela Oltu, chiar fără să-și deă sama de legatură ce i uneste, bă adese ori fără să știe macaru unu de existența celuilaltu.

Poporele străine ce venira în diverse timpuri și locuri în atingere cu poporul romanu nu i dedura nici odata acestu nume; pentru ei erau Vlachi, Moldoveni, Tientari etc., romanii însă nu. Acestu nume remane ascunsu în famili, în launtrulu poporului; în afara nu strabate, și romanii sunt desemnati de străini cu nume formate după diverse împrejurări și particularități ce lovea pe poporele străine, precum numele țierilor în care i întâlneau, sau modulu lor de viață. Totu astfelu se întâmplă și cu individii: necunoscându numele unei persoane pe care voim s'o designăm, ei damu unu nume închipuit, o poreclă, ce remane adese pentru noi unu nume definitiv alu ei, de și pôte dens'a nici lu cunoste și de siguru nu lu primeste.

Cu dreptu cuvântu deci se gene-

Deca nu erau pasivisti conditionati, pre lănga pasivisti absoluți de a lui Aponi; atunci erau destui doi, sau unu, a lucră sub mască pasivității pe subțu ascunsu, în favoarea lui Aponi, sau a ori căru, pre bani; — atunci erau partasi mai putieni, dară părți mai mari, din banii de corupție, din bani de ai lui Iud'a; — atunci ori Aponi, ori altulu, se alegea pre bani mai putieni; — alegerea eră mai efina, — și pasivistii perfidi lucrau mai siguri, remană nedemascati, necunoscuti.

Passivistii conditionati erau de parere și convingere că însemnată și ponderositate pasivității, cu privire la alegerea de deputatu, nu jace în abținerea de la votare; ci în vacanța locului, sau a scaunulu deputatulu în dieta.

Abținerea de la votare e numai unu scopu secundariu unu mijlocu la scopulu finalu, de a remană scaunulu deputatulu în dieta vacantu.

Din motivulu acest'a au păsitu pasivistii conditionati activi pe terenulu alegerei.

Prin urmare procederea pasivistilor conditionati a fostu practica*) și ratională.

În 10 Decembrie 1875 a tramis Elia *Herli'a* de la Vinerea o telegramă la domnulu ministru presedinte *Tisza*, în care a arătat, cumca *Barcsai Akosiu*, deputatulu diețalu verbuța cu bani pentru alegerea de deputatu a contelui *Albertu Aponi*, și cumca a depus la unu alegătoriu, că sub agentu din Vinerea, 5500 fl. spre castigarea voturilor. Subagentulu din Vinerea a fostu și numitu în telegramă tramisă.

Telegramă pomenită nu e taină, nice nu s'a făcutu în secretu, ci e unu lucru publicu în scaunulu Orasiei. Si urmare, sau efectulu telegramei pomenite nu e taină, se știe.

Apoi mirare e cumca Aponi, dintr' 116 voturi a capetat 50?

*) Vai de locu și de pamentu și un'a și alt'a, cu cărpituri de aceste pasiviste nu se v'ă radică natiunea noastră din glodulu în care a bagato pasivitatea preste totu. Red.

ralisăza astăzi numele de românu, aplicându-se la totu poporul ce se numesce astfelu pre sine din timpurile cele mai vechi, cu atâtu mai dreptu, cu câtu aceste diferite ramuri imprasciate pörta tôte semnele unei origini comune. În limba, credința și obiceiuri se vede înrudirea stirpei și dovedeste acea unitate de ființă care până odinioară se vedea într'unu modu mai multu instinetiv numai prin o denumire comună. În mesura în care poporul nostru ajunge a fi și pentru privirile străine unu corp unicu, numele de românu devine și la ei acelu sub care ne disignăza.

Ori cine însă întâmpina o greutate cându voeste să-și lamurască cum de popora atâtu de imprasciate să fie ramuri din unu și același popor? Pentru că romanii din Dacia Traiana, cei din muntele Emusu și cei din Istria să presinte tôte caracterele unui singuru popor, aru trebui că ei odata într'adeveru să fi formatu unu și același popor, traindu în același locu, formatu din aceleasi elemente și supusu acelorasi înjurări, și care numai mai târziu, după ce eră deplinu formata individualitatea poporului, s'au despărțitu în diverse ramuri, dezvoltându-se apoi fie-care în parte și diferentiându-se din ce în ce mai tare.

Mai multe ipoteze s'au propus pentru explicarea marii asemănări între ramuri de popore atâtu de despărțite astăzi în privirea geografică. Unii au admis că românii din Dacia Traiana s'aru fi răspânditu în țările de preste Dunare; ca prin urmare loculu unde s'au formatu poporul român a fostu acesta Dacia Traiana, de unde apoi s'au imprastiatu în di-

Emericu *Miksits*, de și programă sea s'a declarat de o batjocură fatia cu românii, și i s'a datu îndereptu, — totuși în ziua alegerei, 13/12, se a dusu și la Romosu, că la locul alegerei. Acolo a fostu ospele popei *Bassaraba* împreună cu alți ospeti, că alegători din partea a lui *Asente*.

După finitul alegerei, îndată, audiendu Emericu Miksits în cas'a popei *Basaraba* în Romosu, rezultatulu alegerei, cumca *Asente* e alesu de deputatu, — cadiendu contracandidatulu Aponi; s'a declarat Miksits, cumca i pare foarte bine și se bucura de învingerea a lui *Asente*; dară mai verțosu de caderea coruptorulu Aponi, care numai de caderea rusinată e demnu. Numai asiă i trebuie, pentru banii dati se 'și duca de acolo unu nasu lungu;

Graindu Miksits vorbele aceste în contr'a lui Aponi; mânil se amendouă, cu degetele desfăcute, un'a lănga alt'a le a pusu la nasulu seu propriu, spre arătarea nasulu lungu a lui Aponi cadiutu, în batjocură estui'a.

La prândiulu urmatu în cas'a popei *Bassaraba*, Miksits toastându în limbă germană, și apoi a două ora, în cea maghiară, repetendu și programă sea susu pomenită, (batjocură respinsă: s'a declarat cumca densulu a fostu la mai multe alegeri de deputatu în Ardealu, — și se a convinsu de corupție și de miselie, — și cumca de și a cadiutu în casulu prezentu adică cu ocaziunea alegerei de acum a remasu ne consideratu; — totuși cu privire la *Asente*, nu-i pare reu, — dară se bucura de caderea a lui Aponi, și de a coruptorilor. Mai încolo fiindu *Asente* pasivistu, și neintrându îndată; preste vre-o câteva luni va fi alt'a alegere, (sic! Red.) la care densulu, Miksits, iera va pasi cu candidatură. Apoi în Orasie se a declarat Miksits, cumca calatori'a acelu a lui 'lu costa 1100 fl. dară scopulu și l'a ajunsu.

De-si rezultatulu alegerei, din punctu de vedere a învingerei morale și oneste, e îmbucurătoriu pentru români; totuși cele 50 de voturi pentru

contr'a candidatulu Aponi, că o pēta nēgra de rusine, în solidaritatea alegătorilor, nu trebuie ignorată, nu trebuie uitată, ci trebuie stērsa, dela turată, — trebuie că bub'a veninosă și că raculu în trupulu omenescu, sau arsa s'au taiată din trup; că se nu se mai lătieșca, se nu strice și pre alte parti sanetose a trupulu, — să se curatie trupulu nostru solidariu de reu.

Deca privim numărulu voturilor de 50 pentru Aponi, că o peată fatia cu cele 65 pentru Axente: apoi cu intristare trebuie se marturisim, cumca peat'a e foarte mare în solidaritatea noastră.

Fiinduca se știu cu numele, și se cunosc în persoană, atâtu cei 50 votanti de a lui Aponi, câtu și cei 63 de a lui Axente; asiă dară se știe, că a căroru e pēt'a și rusinea — și a căroru e bucuria și mangaierea.

Apoi știela, rusinea și muștrarea conștiinței din launtru durēza, țiene mai multu, decâtu vr'o 5 până la 20—30 sau și 100 fl. bani de a lui Iud'a, de a lui satan'a.

Astu-feliu de bani — fia și mii de florini, se manca, se beu, se duc, precum au venit, — (male parta male dilabuntur) dară rusinea remane și se vede, că umbla împreunată cu nasulu omului.

Nu mai în solidaritate liberă, onestă, curată adică adevărată, nu terorizată, mestesugită, (Ce e mai de lipsa a remasu nedisu căci solidaritatea pre lănga tôte celelalte trebuie se fia și *ratiunala* și după cele ce s'au întâmplatu de vr'o 10 ani încōce din tōta pasivitatea romanilor a lipsitu și lipsesce ratiunea ei sau ratiunitatea ei, vedi pre sasi, serbi etc.; asiă s'a făcutu o nimica mare, mare plusu comedie dela *Mercurea* etc. cari ni le spui și dta. Red.) jace esistența, puterea vietiei, și salvarea onorei nationale.

Să fimu solidari.

Solidariu

Vien'a în 8 Dec. 1875.

Diua de 6/18 Decembrie, diua st, Ierarchu Nicolae, pre care o serbēza

verse părți fără a mai pute sterge caracterulu primitiv intiparitu poporulu nostru prin locu, elemente de rasă și impregiurări. Alții din contr'a sustinu că poporul român s'a formatu preste Dunare, unde elementulu român s'a combinatu cu diverse popore, pre candu Dacia Traiana a remasu pustie de colonisti români după retragerea lui *Aurelianu*, ca prin urmare poporul român ce locuiesc astăzi în țările din stâng'a Dunării precum și remasiile din Istria sunt cu tôte emigrate din țările de-a drēpt'a Dunării, leaganulu nationalității noastre.

Este însă și unu alu treilea modu de a explică această unitate a poporulu român, fără a admite că la începutu tôte ramurile acestui popor au trebuit să se desvōlte împreună în unu și același locu. În adeveru cându asemenam pre francezii s'au italianii cu noi, este preste putința a nu recunoste o asemenare destulu de mare; cu tôte aceste este siguru că nici odata noi nu ne-am dezvoltatu împreună cu italianii sau cu francezii pre unu și același teritoriu. În casulu acest'a asemenarea se explică astfelu, că elementulu român venindu în țările cucerite de elu în atingere cu diverse neamuri de oameni, au datu nastere la diverse popora noue, care sēmana împreună din causă elementulu romanu, comunu tuturor. Totu astfelu trebuie să ne explicăm și asemenarea dintre romanii din diverse regiune locuite astăzi de ei. Asemenarea provine din faptul că romanii au introdusu prin cucerire elementulu latinu atâtu la poporale din Dacia, câtu și la cele din Macedonia sau Istria. Si deca asemena-

rea între unu moldovanu cu unu macedoneanu este cu multu mai mare decâtu asemenarea între unu moldovanu și unu italianu, acelu rezultă numai din impregiurare că între noi și poporele romanice apusene (francezii, spaniolii, italianii etc.) asemenarea provine numai din elementulu romanu, pre candu elementele celelalte ce au contribuit la formarea acelor nationalități (celți, germani etc. sunt altele decâtu acele ce au contribuit la formarea nationalității române (traci, slavi etc). Din contra între diversele ramuri ale poporulu român asemenarea provine nu numai dela elementulu român comunu, ci dela mare parte din celelalte elemente, căci atâtu la românii din Macedonia, câtu și la cei din Tracia traci și slavii au jucat unu mare rol în formarea nationalității. Prin urmare pre candu romanii au cu poporele latine din apus numai unu elementu comunu, diversele ramuri ale poporulu lor au între ele mai multe elemente comune de unde usioru se explica mai marea asemenare între membrii familiei române, decâtu într'acelu și membrii familiei latine. Acesta explicare are avantajulu de a lamuri totodată și deosebirile destulu de însemnate ce esista între dialectele române din Dacia; de preste Dunare și din Istria. Într'adeveru, de-si aceste diverse ramuri ale familiei române au esitu din aceleasi elemente fundamentale (traci, români, slavi), totuși asup'a fie-căruia din ele au lucratu în tempu de vēcari și alte injurări deosebite după timpuri și locuri și care au făcutu că limbă, obiceiurile istoria și tradițiile acestor popore, să se diferentieze în destulu pentru a

crestinii nostri cu mare pietate, amu serbat'o si noi aici in capitala si resiedinti'a monarchiei cu tota splendorea si solenitatea.

Unele imprejurari, unele momente, cari parte au facutu posibila acesta serbare, parte au contribuitu la pomp'a si solenitatea ei, credu ca merita sa fie cunoscute de publiculu romanu in genere si in specie de romanii greco-orientali. Vi le comunicu deci on. redactiune rugandu-ve ca sa le impartasiti prin diariulu d-vostre fratiloru nostri romani si coreligionari, ca se veda cu toti cum cinstim si noi biseric'a si datinele nostre crestinesci; dar' sa veda totu deodata pana unde au ajunsu in lumea culta tolerantia religioasa.

S'a seversitu servitiulu ddiescu, liturgia, in limb'a romanésca dupa ritulu orientalu in modu forte solemn inu' o biseric'a mare din Vien'a. O biseric'a de limba si confesiune straina a fostu atatu de ospitala incatu cu placere ni-a deschisu portile se se ne-a primitu intrins'a, ca in limb'a nostra materna sa potemu asculta sf. liturgie intru pomenirea sf. Nicolae. In acesta biseric'a de confesiune augsburgico-elvetica, veneratulu si premeritatulu parinte Sav'a Popoviciu, pre care avendu-lu in mijloculu seu junimea rom. academica din Vien'a se simte tare fericita, — au celebratu sf. liturgia imbracatu in vestmentu forte pomposu. Biseric'a era plina de militari si de juni academici. Militarii erau impartiti in doue falange cu oficerii in frunte; iera junii romani academici in doue grupe, dintre cari un'a stetea in mijloculu bisericeii, formandu centrulu intre despartimentulu dreptu si stangu alu ostasiloru, a dou'a grupa cu dlu Dr. Hosanu, cantaretii forte escelentu, in frunte la stran'a drepta, cantandu ceremonia liturgica. Astfelu a decursu liturgi'a cu mare pietate si in modu forte solemn. La fine rostese de pre amvonu prea demnulu nostru parinte Sav'a o cuventare escelenta, in care aréta ca moral'a iubirea si simtiulu religiosu suntu fundamentulu edificiu-lu maretiu de cultura si civilizatiune.

nu mai puté fi vorb'a de e perfecta indentate.

Resultatulu la care amu ajunsu pana aici este ca unitatea poporului romanu se esplica din asemănarea eleméntelor ce l'au formatu, nu in sa din o desvoltare pre acelasu teritoriu.

Pamentulu pre care unu poporu se desvolta este unulu din eleméntele cele mai insemnate alu istoriei sele. Pamentulu hotaresce indeletnicirea de capetenie a poporul i, precum lucrarea campului, pastorii, negociulu si altele; pamentulu prin clim'a sea, prin gradulu seu de rodire hotarése formarea caracterului poporului, lu deprinde la munca mai multu séu mai putienu continua, séu la o vietia mai usióra si mai contemplativa; totu acéstea inriuriri determina si maestriele ce se voru naste in sinulu poporului. Aspectulu naturei incunjuratóre inriurése apoi asup'a modulu cum 'si inchipue ómenii puterile supreme, asup'a religiuniloru; nu mai putienu asup'a inchipuiriloru poetice legendele, povestile si cantarile in care se desfatéza sufletulu poporului. Totu din asiedierea si configurarea tierii se hotarése cu ce popóra straine va veni in atingere acela ce locuete in ea si inriuririle la care va fi supusu in acesta privire. Astfelu de din tóte punctele de vedere geografia unei tieri este bas'a istoriei sale geografia in sa luata in acelu intielesu alu inriuririi pamentulu asup'a poporului, nu alu unei seci nomenclaturii de varii denumiri.

Déru inriurirea acést'a a naturei asup'a omulu este cu atatu mai tare cu catu poporulu e mai necultu si

Indémna pre ascultatori la cladirea si intarire acéstui fundamentu. Multemesce dupa acea fratiloru de confesiunea elvetica pentru ospitalitatea si dragostea ce au aretatu fatia de noi oferindune biseric'a loru si astfelu facendune posibile serbarea dilei.

Dupa ce s'au impartitu anafora amu esitu cu toti din biseric'a. Militarii a fostu condusi in stricta ordine cu music'a militara la casarme. Iera noi mandrii de succesulu acestei serbári si plini de satisfactiune ne-amu departatu, ca se serbámu mai departe pre cont'a celoru ce-i chiama Nicolae.

S.

R o m a n i ' a .

Adunarea Legiuitoare.

(Siedinti'a dela 25 Novembre.)

Fiindu ca s'a vorbitu multu despre politic'a nostra, in raportu cu alte puteri, cu ocasiunea discutarei respunsului la adres'a tronului, in camere, credemu ca facemu bine a reproduce dupa „Monitoriu“ in estenso cuventulu dlui B. Boerescu:

D. B. Boerescu. Dloru! fiindu-ca adunarea este obosita, ve primitu de mai nainte ca voiu fi forte scurtu; me voiu margini numai a ve arata pentru care cuvinte, atatu de fondu catu si de forma, eu suntu in contr'a proiectulu de respunsu la discursulu tronului elaboratu de d. Meitani.

„Mi voiu esprimá asemenea opiniunea mea asup'a cestiunei de echilibrare a bugetelor prin economii; in scurtu, voiu arata pentru ce mi se pare ca redactiunea, si in fondu si in forma, a adresei elaborata de maioritarea comisiunei este mai preferabila.

Totu de odata, dloru, o declaru dela inceputu, ca eu amu tota stim'a si afectiunea pentru d. Meitani, si nimicu nici o data nu mi-a datu dreptulu a-i banui patriotismulu seu. Diferimú numai asup'a acéstui proiectu si voiu sa espunu pentru ce.

Voiu incepe mai intai cu cestiunea economiloru.

Afara de cuvintele puternice aratate de d. ministru de finantie, mai

mai primitivu. Candu mintea lui inca nu si-a inventatu instrumente prin care sa invinga natur'a, atunci elu trebe sa asculte de dens'a. Astadi se potu cultiva pana si pamenturile cele mai rele si prin industrie se póte ca o tierra reu inestrata de natura pentru agricultura sa devina agricola; de asemene astadi prin marile cai de comunicatiune se nimicescu distantiele, se introducú legaturu si relatiuni intre tóte popórele, punendu-se punti preste fluvii si spargendu-se muntii prin tunelurile drumuriloru de feru. Astadi chiaru influentiele atmosferice potu fi modificate prin modulu de cultura alu paduriloru, prin constructi'a edificieloru ce apara de vecinic'a espunere la frigu séu la caldura. Almintrele in o perióda neculta a omenirei. Atunci, unde lipsése pamentu cu totulu bunu pentru agricultorulu, poporulu e nevoitu sa devina pastoriu séu comerciantu. Caile de comunicatie lipsindu, popórele suntu supuse numai inriuririloru celoru mai vecine si atmosfer'a, a carei accidente suntu multu mai simtite in bordeiulu reu ziditu, inriurése mai puternicu asup'a spiritulu poporului.

Dara cu tóte aceste nici astadi nu póte sa aiba corabii o tierra inchisa cu totulu despre marea, nici se póte strapurtá pre tiermurile nevei clim'a calda si móle a Spaniei séu Italiei. Inriurirea pamentulu asup'a poporului este permanenta; ea este inse cu atát'a mai tare cu catu poporulu e mai necultu, si scade cu catu acést'a se emancipeza din sinulu naturei.

Studiulu pamentulu la romani este cu atát'a mai insemnatu, cu catu

adaogu ca aru fi in adeveru forte straniu de a se vedé in adunare ca, candu se tratéza de echilibrarea bugetulu, se prefera, nu sistemulu economiloru, ci acela alu cheltuieliloru. Acést'a aru fi, dicu inca, straniu, pentru cuventulu ca s'a disu ca in faptu in totudéun'a se intempla contrariulu, adeca ca guvernele ceru cheltuieli si ca camerile le reducu.

Pre de alta parte, resulta, din modulu cum se propunu economiile, ca adunarea nu intielege numai a se conformá unui usu generalu, dara inca a le realisá intr'unu modu rati-onabilu, adeca a le aplecá numai acolo unde voru fi posibile.

Principiulu de economii constituie forti'a unei tieri, si negresitu, dloru, ca camer'a nu voiesce a se lipsi de acesta fortia. Inse ele, pentru ca sa constituie o fortia, trebuiescu aplecate cu prudentia si inteligentia. Nu aducu o fortia economiile care aru desorganisa serviciile. Suntu, dloru, cheltuieli si cheltuieli. Suntu cheltuieli necesarie séu indispensabile, si suntu cheltuieli numai de intretinere séu de lucsu. Candu va fi vorb'a de economii, negresitu ca nu vomu rumpe din cheltuielile indispensabile; Camer'a va fi destulu de patriotica si va scí a face tóte sacrificiele pentru a preintimpiná asemenea cheltuieli. Prin urmare, nu este nevoie, chiaru de pre acum, si mai nainte de a esamina bugetulu, sa prejudecamu cestiunea si sa facemu reserve in privinti'a economiloru.

De aceea gasescu ca redactiunea facuta de maioritarea comisiunei, este cea mai nimerita, ea vorbesce numai de economiile posibile in imprejurarile actuale, si lasa locu deschisu pentru viitoriu, viitoriu care póte sa ve céra chiaru sacrificie, inaintea carora acesta Camera nu va recula. (Aplause.)

Acum, dloru, in privinti'a politiceii esterióre, pre care amu avutu onóre a o conduce pana deunadi, sa 'mi permiteti a primí totu form'a redactata de maioritarea comisiunei.

D. Meitani spune intr'unu pasagiu alu proiectulu seu ca politic'a esterióra a nostra a fostu corecta, patri-

ei au zabovitu mai multu tempu in o stare de necultura.

Si pamentulu are o istorie si sciintia acestei'a se numesce geologia. Schimbárilu ce se facu inse in natura si aspectulu scórtiei pamentulu suntu forte lente, astufeliu ca pentru o scurta perióda tempu nu au vre-o insemnate. Cum e acum pamentulu locuitu de romani, asiá a fostu si cu doue mii de ani mai nainte: aceleasi riuri, aceleasi munti, aceleasi venturi. Si déca s'au facutu chiaru óre care modificari, precum prin taierea paduriloru si stabilirea cailoru de comunicatiune, aceste suntu resultatulu lucrarei omului asup'a pamentulu nu a schimbáriloru in natur'a sea. Putemu deci judecá dupa aspectulu de astadi a tieriloru locuite de romani inriuririle la care au fostu supuse tóte acele elemente mai vechi s'au mai nóue din care s'a urzitu nationalitatea romana.

Suprafati'a pamentulu nu este nici neteda nici continua; ea este plina de ridicaturi si afundaturi care se numescu munti si vai; ea este intretaeta de ape statatóre séu curgetóre ce póta multe si varii denumiri.

Aceste accidente ale suprafetiei pamentulu nu suntu respándite pre dens'a fara nici unu felu de orendu-iéla. In mari se varsa riurile, si aceste isvorescu din munti. Din acesta imprejurare se naste o legatura intinsa între aceste trei elemente. Riurile neputendu curge decatu pre unu locu planu si inclinat, urmédia ca dela o mare si pana la isvórele riuriloru ce se varsa in ea se voru intalni unu siru de vai si sesuri ce voru fi cu atatu mai intinse cu catu se apropie de

otica si curatu nationala. Eu unulu nu potu de catu sa aprobu pre d. Meitani in acesta constatare. Camerile au fostu de aceeasi opiniune, cáci de cincí ani ele au aprobatu necontentitu politic'a esterióra a guvernulu.

Dara proiectulu maioritatiei comisiunei emite o alta opiniune? Nici de cum, dloru. In acestu proiectu se emite aceiasi aprobare, inse in altufeliu de modu. Maioritarea resuméza politic'a nostra esterióra intr'unu modu practic, o reduce intr'unu faptu concretu care este celu mai insemnatu resultatulu alu seu, si-lu aproba in modulu celu mai desvoltatu si mai pozitivu. In alte cuvinte, comisiunea aproba si incuragiéza pre guvernulu a stáru si a continuá negociarile pentru conventiuni cu cele alte puteri. Ni se dice in respunsu ca negociarile ce se urméza cu puterile garante, spre a regulá interesele nostre, voru contribuí a da o mai mare desvoltare activitatiei nationale.

Óre acést'a nu este o aprobare a politiceii nostre esterióre, totu atatu de elocuenta cá aceea a dlui Meitani? Cáci, dloru, se scie ca tractatele ce amu incheiatu si suntemu a incheia suntu rezultate, suntu produsulu politiceii nostre esterióre. Candu Camer'a dice guvernulu cá sa persiste pre acesta cale si se continue a incheia si alte tractate, nu este a-i aprobá politic'a sea?

Comisiunea face inca ceva mai multu. Ea exprima, in proiectulu seu, o idee, care este forte insemnata, si care constituie unu respunsu maretiu celoru ce ne acusau. Maioritarea declara la finele pasagiulu, care tratéza de negociarile nostre cu alte puteri, ca „considera cá o politica intielépta aceea ce se se ingrijesce a ne pune in contactu mai regulatu si mai stransu cu celealte natiuni.“ Importanti'a acestei idei nu trebeie sa scape nimenui. Ea contine, repetu, unu respunsu forte elocuentu, sa-mi permiteti espresiunea, la acusatuniile, déca nu la calomniele, care se facu contr'a acestei maioritati.

Ei, dloru, nu numai noi individii dara si Camerele au ajunsu sa aiba

mare, cu catu mai restrinse cu atatu se apropie de isvóre séu de muntii ce le dau nascere. In fluvii inse se varsa riuri care de asemene isvorescu din munti si dela loculu unde se varsa in fluviiu pana la isvórele loru iérasu se intinde unu lantiu de sesuri si de vai; si asiá mai departe pentru riuórele ce se varsa in riuri si pana la paraielu si isvórele, elementele cele intai a ori si carui fluvii. Totu sistemulu de vai si sesuri a tuturoru apelor ce se varsa directu s'au indirectu in o mare se numesce basenulu acelei mari. Sistemulu de vai si de sesuri a unui fluviiu cu tóte afluentele se este basenulu acelu fluviiu si asiá mai departe.

Muntii din care isvorescu apele curgátóre se intindu cá nisce bratie între cursurile riuriloru, si se ramifica din ce in ce mai tare, sub forma ee dealuri, colnici si damburi. Ere candu riurile crescú in marime cu catu se aprorie de marea, muntii din contr'a scadu necontentitu perdiendu-se mai la urma in siesarile si podisiurile intinse udate valurile ei. Din contr'a pre sátu se subtie apele in launtrulu uscatulu spre isvórele lor, cu atát'a muntii se redica mai desi si mai inalti.

Astufeliu configuratiunea unei regiuni este determinata prin sistemulu muntiloru si a riuriloru se. Aceste suntu elementele principale ale geografiei unei tieri dintre cele multe ce concúra la determinarea aspectulu ei si insusiriloru se.

(Va urmá.)

adversari. Bine aru fi sa nu uitamu acésta; căci, fia disu in trecatu, deca nu amu uitá, nu ne amu mai certá între noi, nu amu mai face discutiuni de grupuri si Dumnedeu scie mai ce, nu amu mai face cá cei din Bizantiulu cadiutu, cându disputau între densi, pre cându inimiculu luase cetatea, ci ne amu aduce aminte ca avem si noi unu inimicu la portile Camerei acéstei si ca chiaru acelu inimicu merge pâna a ne contestá legitimitatea. Este bine dara cá contr'a lui sa rezervámu tóte puterile nóstre. (Aplause.)

Acesti adversari dara se încerca de multu nu a insultá acésta Camera, — căci insultá aru cadé numai pre ei, — ci a o calomniá ca incheindu tractate, ca punendu-se adeca in relatiuni strânse si regulate, aru fi lovitu in interesele tieriei nóstre, i-aru fi tradatu interesele.

Ei bine, maioritatea comisiunei, lepadându acésta nedemna acuzare, afirma unu principiu primitu si practicat de tóte natiunile civilisate de astadi. In adeveru, dloru, nu este natiune, nu este publicistu care sa mai crédia astadi ca o natiune e fórte, remánendu izolata de tóte celelalte, si ca e bogata cându nu-si schimba productiunile séle cu alte popóre. Doctrin'a eronata, sistemulu monstruosu prin care se pretindé contrariulu, a avutu ratiunea sea de a fi numai in evulu mediu, in tempulu presiunei si ignorantiei. Nicairi astadi nu se mai sustiene acestu sistem de izolare. A trebuitu cá la noi, din pasiuni politice, sectele demagogice sa vina inca in acestu secolu, si pre marginele Dunarei, unde ideile economice nu suntu inca destulu de respândite, si sa sustiena ca natiunea nóstra aru fi mai fórte si mai avuta, deca ea aru trai izolata, deca nu aru incheiá tractate cu alte natiuni, deca adeca nu s'aru pune in contactu regulatu si mai strânsu cu alte natiuni. Maioritatea dara a comisiunei raspunde fórte bine, fórte elocuentu la acésta erezie, si apera cu demnitate propri'a sea lucrare, cându afirma ca se face o politica intielépta, ca prin asiá transactioni cu alte natiuni sa legamu si sa strângemu mai multu relatiunile nóstre cu densele.

Acum dloru, in privinti'a evenimentelor de dincolo de Dunare sa-mi permiteti iérasa a declará ca nu găsescu nimerita redactiunea dlui Meitani; eu inse nu presupunu dlui Meitani séu deputatiloru ce sustiene redactiunea sea, alta intentiune decâtu unu sentimentu patrioticu lesne de intielesu. Eu intielegu lesne, in impregiurările actuale, nobil'a ardóre facuta cam juvenilu, care a facutu pre d. Meitani sa vorbésca mai apesatu despre evenimentele de dincolo de Dunare.

Inse [nici d. Meitani, nici unulu din noi nu trebuie iérasa sa uite ca fia-care deputatu, vrendu nevrendu, este si omu politicu. Prin urmare, camer'a este unu corpu eminentamente politicu. O camera dara nu póte vorbi cum vorbesce unu particularu. Adesea o camera este silita a-si face reserve pre care prudenti'a cea mai luminata le comandá. Si in casulu acésta camer'a nu se puté departá dela acésta doctrina.

Cându dara maioritatea comisiunei vorbesce de evenimentele de preste Dunare, ea o face cu acelu tactu, cu acea reserva care i se impune de natur'a sea cá corpu politicu, care i se impune de mersulu evenimentelor, care i se impune chiaru de natur'a lucrurilor cându vorbesce cu siefulu statului.

Este inse óre fara fundu realu espresiunea maioritatiei? Nici decum. Ea face mai intái sa se véda simpatiele sele pentru populatiunile crestine de preste Dunare. Inse totu-odata ne dice ca spera, ea are adeca o sim-

pla credintia, ca nimicu nu va veni sa distruga natiunea nóstra dela oper'a sea de organizare interióra. Si pentru ce óre tienemu noi la acésta opera? Pentruca ve declara comisiunea, „avemu ferm'a convictiune ca consolidandu institutiunile nóstre vomu marí si forti'a de aperiare a tieriei.“

Acestu adeveru este fórte mare, dloru. Trebuie sa fimu forti in intru pentru a fi crediuti si respectati in afara. Acésta fortia amu dobanditu-o si o dobandimu pre fia-care di prin forti'a care ne aduce pacific'a nóstra organizare. Sa urámu a puté continuá acésta opera fâra a fi distrási la altele. Eata ce ne spune comisiunea:

A promite este fórte lesne. Nu este totu asiá de lesne si de a esecutá promisiunea. Potu inca adaugá ca nu este nici prudentu, nici chiaru onestu pentru o adunare de a face sa se créda in promisiuni pre care nu scimu deca le putem dá si mai alesu deca le vomu puté esecutá. Majoritatea dara a comisiunei nu se angajéza intru nimicu; se lasa tempulu si evenimentelor, cursulu loru naturalu.

Vedeti pre d. Lahovari, cându a vorbitu, dlui a trebuitu sa fia fórte diplomatu; dlui a disu ca pentru evenimentele de preste Dunare, nu putemu prejudecá nimicu, si sa astep-támu sa mai vedemu.

Ca noi avem simpatiile cele mai vii si mai sincere pentru populatiunile crestine de preste Dunare, acésta nu póte face indoiéla pentru nimeni. Este adeveratu ca aceste simpatii nu pot merge pâna a ne confundá cu acele natiuni, pâna a créa o identitate între noi si densele, dupa cum a disu in trecatu d. Meitani. Identitatea séu confundarea acésta nu póte sa existe, atátu din caus'a positiunei nóstre topografice si imensului fluvii Dunarea, câtu si sub raportulu istoricu cá unii ce avem vechi capitulatiuni între noi si inalt'a Pórta. Asiá dara identitatea absoluta între noi si popórele de preste Dunare, neputendu existe, se intielege ca resulta de aci si óre-care diversitate de interese.

Cu tóte acestea nici reci, nici nepasatori nu putemu fi la cele ce se petrecu preste Dunare. De-si distinsi de celelalte popóre de acolo, avemu inse destule interese, destule alte relatiuni, destule reminiscintie istorice, pentru cá sa se justifice simpati'a naturala ce esista între noi si ele. Comunitatea de religiune este inca o legatura simpatica destulu de fórte între mai multe popóre.

Nu putemu dara decâtu dorí si urá totu binele popóreloru de preste Dunare.

Cátu pentru noi, aceea ce avemu mai bine de facutu este a ne intarí. Dar cum? Prin consolidarea, cum dice comisiunea, a institutiuniloru nóstre interióre. Prin acésta consolidare, noi vomu marí pre fia-care di, forti'a nóstra de aperiare. Deca va veni unu tempu cându interesele si demnitatea tieriei va fi in jocu, atunci vomu intrebuintiá forti'a ce amu castigatu spre a ne aperiá. Atunci si guvernulu si camera vomu fi unanimi spre a consolidá si aperiá interesele patriei nóstre. (Aplause.)

Dar s'a obiectatu: póte va fi tardiu. Dá, aru fi tardiu, deca prin economiele ce amu face astadi amu desorganisé ce avemu, amu compromite viitoriulu. Nu asiá intielegemu noi economiile. Le vomu face asiá cum sa nu slabimu de locu forti'a nóstra interióra si cum sa fimu totu-déun'a in stare a raspunde la apelulu ce ni s'aru face. Chiaru atunci póte vomu face economii din alte pârti, póte amu suprimá servitie intregi, spre a consacrá totulu pentru aperiare tieriei nóstre; căci a fi este mai pre susu de ori-ce.

Sa nu se créda ca cu acésta intarire interióra noi amenintiámu pre cine-va; si sa nu se speria d. G. Bra-

tianu de spiritulu nostru resbelnicu care ne aru duce prea departe. Nu, dloru tóta lumea, cá si d. Bratianu, sciu ca forti'a nóstra armata nu póte deveni agresiva, ci numai defensiva. Negresitu, nu vomu stá nici amortiti, nici indiferenti in mediloculu furtunelor care s'aru agitá pre lînga noi. Vomu cautá a ne aperiá, vomu cautá a fi! Si cându esistenti'a nóstra aru fi in pericolu, cându interesele nóstre aru fi in jocu, fia siguru ori-cine ca nu vomu reculé inaintea nici unui sacrificiu, ca natiunea nu va esitá nici unu momentu de a sacrificá totulu, de a-si versá sângele seu pentru a sea scapare. (Aplause.)

Aceste simtieminte le vedu eu dloru, exprimate in proiectulu maioritatiei; si nu intielegu pentru ce d. Meitani nu s'a unitu cu colegii sei din majoritate, care nu erau, precum a crediutu, espresiunea unui partitu séu a unui grupu, ci dupa cum numele lor aréta, espresiunea intregi acestei maioritatie compacta, dara inteligenta si independenta. (Aplause.)

Ve marturisescu dar dloru, ca amu fostu surprinsu vedendu pre d. Meitani ca depune la tribuna unu proiectu diferitu de alu colegiloru d-sele.

Acestea suntu dloru, tóte cuvintele pentru care eu credu ca adunarea aru face unu actu de prudentia, de buna si intielépta politica, votandu proiectulu maioritatiei.

Sa inlaturámu dela noi dloru, ori ce preocupatiuni de persóne; sa nu dámu locu la intreruptiuni stangace, ori putienu pariametare; sa departámu ori-ce consideratiuni de persóne. Căci atunci vomu fi mai tari si mai luminati in discusiunile nóstre; si in fati'a evenimentelor actuale, in acésta epoca delicata in care traimu, avemu trebuintia nu numai de multu patriotismu, dar si de multu sânge rece, de multa prudentia si abnegatiune. (Aplause.) „Pr.“

Varietáti.

* * (Diariu nou.) Duminec'a trecuta a aparutu numerulu de proba din „Scóla romána“ organu pedag. redactatu de d. Petri si Candrea. Diariulu se recomanda atátu prin cuprinsulu seu internu cualitativu, câtu si prin form'a sea esterióra frumósa. Pretiulu pre anu e 5 fl., pre 1/2 anu 2 fl. 50 cr.

* * „Calindariulu Cocosului rosii“, a aparutu de curendu si cuprinde pre lînga cele indatinat intr'unu calindariu materie umoristice, glume etc., care lu recomanda bine publiculu.

* * Revocare. In anunciulu D. Dr. Tachmintis, publicatu in „Tel. Rom.“ Nr. 97 din 7/19 Decembre a. c. s'a disu, ca densulu va remané unu tempu mai scurtu in Sabiiu, si va curá diferrite morburu radicalu si doritorii sa se adreseze: Dr. Tachmintis in cas'a subscrísiulu. Acestu anunciu intemplatu fâra consensulu si scirea mea se revóca prin acésta intru cátu privesce cas'a mea.

Grigoriu Mateiu,
comerciantu.

Nr. 298—1875.

Concursu.

Neinfatiosindu-se la primul terminu nici unu competentu, pentru acea: conformu bugetulu de pre anulu 1875/6 statoritu din partea adunárei generali a Asociatiunei transilvane, ténute la Reghinulu sasescu in 29—30 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXXVI se publica prin acésta de nou concursu:

pentru 2 stipendie de câte 60 fl. v. a. pentru doi elevi dela vre-o scóla de agricultura din patria cu terminulu pâna in 30 Decembre n. 1875.

Reflectantii la numitele stipendie au a-si tramite încóce concurselu loru pâna la terminulu indigitatu, provediute cu atestate

de botezu si de paupertate, cu testimoniu despre absolvirea celu putienu a scólei elementarie, precum si unu documentu despre acea, ca sciu portá in genere economi'a, dupa cum este ea indatinata in tier'a nóstra. —

Se recere, cá concurentii respectivi se fia ajunsu alu 16 anu alu etatei. —

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, ténuta la Sabiiu in 7 Decembre 1875.

Iacobu Bolog'a,
presiedinte.
Dr. D. P. Barcianu,
secret. II-lea.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei inveti-torésci vacante in parochi'a Mad'a protopresbiteratulu II alu Geoagiului, se escrie concursu pâna la finea lunei Decembre a. c. salariulu este 150 fl. v. a. 12 ferdele bucate cuartiru liberu si lemne.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru asterne petitiunile loru instruite conformu statutulu organicu pana la terminulu prefiptu, la oficiulu protopresbiteralu.

Secarembu 28 Novembre 1875.

Sabinu Píso,
protopr.

(1—3)

Nr. 462—1875.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii de clas'a a III Siulumbergu, protopresbiteratulu Nocrichiu Cincu mare, in urm'a parintescéi incavintiári consistoriale Nr. 2947 a. c. se escrie prin acésta concursu cu terminulu pâna 8 Ianuariu 1876.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 10 jugere pamentu aratoriu si de fenatiu.

2. Dela 140 familii romani si neorustici câte o ferdela de cucuruza sfarmitu.

3. Dela atâtea familii venitele stolaru staverite de sinodulu protopresvitoralu, care tóte impreuna dau sum'a de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, voru avé a-si asterne petitiunile instruate amesuratu statutulu organicu la subscrísiulu pâna la terminulu indicatu. —

Nocrichiu in 8 Decembre 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Oficiulu ppescu gr. or. Nocrichiu C. mare.

G. Maieru,
adm. ppescu.

(1—3)

Depuneri de capitale spre fructificare.

se primescu la institutulu subsemnatu

a) pre lînga annunciarea radicárei in sensulu statutelor cu 6% interese.

b) sub conditiune, de a se annunciá institutulu radicarea depunerei la trei luni inainte cu 6 1/2%.

c) sub conditiune, de a se annunciá institutulu radicarea depunerei la siese luni inainte cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are a se dechiará in diu'a depunerei, altu cum inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerei, si încéta cu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putienu 15 dile.

La dorinti'a deponentulu se potu stabili in diu'a depunerei capitalulu si conditiuni specialu de esolvire, cari se insémna apoi in libelul si in cartea deponeriloru institutulu. In atare casu restituirea depuner-i urméza dupa aceste modalitati specialu.

Depunerile tramise prin posta, pre lînga comunicarea adresei deponentelu, se resolu totu-déun'a in diu'a primárei.

Asemenea se potu efectuí prin posta annunciári si radicári de capitale. Sabiiu 21 Decembre 1875.

„Albin'a“

Institutu de creditu si de economii in Sabiiu.